

Sundhedsministeriet

Enhed: PSYK
Sagsbeh.: DEPIAA
Koordineret med:
Sagsnr.: 2210846
Dok. nr.: 2424027
Dato: 29-09-2022

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
29. september 2022, Christiansborg, Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg

Samråd S (BUU) om PPR

Samrådsspørgsmål S (BUU)

”Ministrene bedes, på baggrund af det åbne brev fra PPR-psykologerne, jf. BUU alm. del – bilag 210, redegøre for, hvad regeringen indtil nu har gjort for at styrke PPR, og hvad regeringen agter at gøre for at håndtere den stigende mistro hos børn og unge.”

Tak til samrådsspørgerne.

Der er ingen tvivl om, at der her det er et alvorligt problem for vores tid. Alle tal og alt viden vi kan samle op er vigtig og alt bekræfter, at der her det er en alvorlig tendens.

Det er ikke kun i Danmark. Der er mange sammenlignelige lande, der slås med nøjagtigt det samme problem.

I Danmark viser tallene, at der i det sidste årti har været en stigning af henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien på 50 procent. På et årti.

Hvis man spørger de unge selv, og det gør vi jo også jævnligt i Den Nationale Sundhedsprofil, så gælder det her både drenge og piger i den ungdomsgruppe der hedder 16-24-årige. De unge rapporterer selv om mentale problemer. Flest af de unge kvinder, men også af de unge mænd.

Det er også derfor, at den 10-årsplan, som vi indgik en bred aftale om i denne her uge, har det selvstændige initiativ med den største volumen økonomisk - og som også har haft den største prioritet fra Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsens faglige oplæg.

Det er at få etableret et lettilgængeligt tilbud i kommunerne, på tværs af hvilken kommune du bor i, til børn og unge med psykiske mistrivsel og psykiske symptomer. Det var Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsens klare anbefaling, og det er det, der sættes i gang nu

Og der er en god grund til at det faglige oplæg kom med sådan en klar anbefaling. Jeg er selvfølgelig tilfreds med, at partierne enes om at prioritere så markant økonomisk til det her projekt.

Og nu siger jeg projekt, og det er måske forkert. Fordi det er netop ikke et projekt vi har brug for. Der er så mange projekter. Nu er det tid til at lære af de projekter der har været, og så skal der laves noget der er varigt, og som er i hele Danmark.

Og der har været gode projekter, men der er en grund til jeg er lidt skeptisk overfor sådanne projekter. Det er jeg fordi der har været flere af de her projekter. Og det bliver lidt som at hoppe fra tue til tue, og nogle gange så kan man glemme hvad man har lært på den seneste tue, før man hopper over på en ny tue med et nyt projekt.

Derfor er det vigtigt at vi får fulgt ordentligt op og får lavet et landsdækkende permanent tilbud i hver kommune, hvor børn og unge kan få den hjælp de har behov for - meget tidligere end det vi ser i dag, hvor der går år fra man har problemerne før man får den hjælp der skal til.

Og alle kan sætte sig ind i, hvordan det må slide på en familie og også kan betyde alvorlige forværelser, hvis der går for lang tid før man får hjælp. Det er nøjagtigt som i somatikken som i psykiatrien, at får man ikke den hjælp der skal til, så vil der ske forværelser.

Det gode er at der har været de her projekter, og dem kan vi så lære af. Vi har sat midler af og vi får Sundhedsstyrelsen til at stå i spidsen, men det er vigtigt at lære af de projekter der har været. Det gælder bl.a. satspuljeprojektet om lettere behandling i PPR. Samtidigt har vi de faglige anbefalinger og den efterfølgende evaluering, der giver os gode erfaringer vi skal bygge videre på.

Flere kommuner har også gode erfaringer fra projekter som fx MindMyMind, Cool Kids og Lær At Tackle, og STIME i Region Hovedstaden, som er et tværsektorielt samarbejde. Alt det har været gode projekter.

Nu er det tid til ikke at lave nye projekter, men at lave noget permanent landsdækkende. Og det er netop det vi sammen i folketingets partier sætter midler af til.

Det faglige arbejde vi sætter i gang skal selvfølgelig også ske i et samarbejde med tæt inddragelse af KL og Danske Regioner, faglige selskaber, civilsamfundsorganisationer og Psykologforeningen bør være en del af dette setup.

Det bør også ske i tæt kobling til civilsamfundstilbud, som fx Ungdommens Røde Kors, headspace eller TUBA. Hvilke også er nogle fremragende organisationer, som har stor succes.

Så de gode eksisterende muligheder for børn og unge, som allerede findes i civilsamfundet, de skal fortsætte og de skal spille bedre sammen med det nye landsdækkende setup der kommer.

Og det vil også betyde, med et forbehold da aftaleteksten blev lavet i forgårs, at Sundhedsstyrelsen i samarbejde med alle de organisationer jeg nævnte, får til opgave at konkretisere, hvad det er man som et ungt menneske kan få af hjælp ude i kommunerne. Og hvad er det for en opgave kommunerne skal få.

Og der vil jeg sige, at det kan sagtens være at der kommer en lovgivning derefter. Det skal vi nok komme mere ind på senere, i så fald kommer det på lovprogrammet på et givent tidspunkt. Men det er stadigvæk lidt for tidligt at sige noget om denne del på nuværende tidspunkt. Men jeg mener det er meget realistisk at der skal ske en lovændring til at udmønte den aftale og det faglige arbejde der nu kan sættes i gang. Så det er altså et meget centralt initiativ, der direkte retter sig til PPR.

Nu hvor jeg har ordet vil jeg også nævne et andet vigtigt initiativ, som er, at der nu skal udarbejdes og implementeres forløbsbeskrivelser bl.a. for børn og unge. Det er dem vi bedst har kendt fra kræftpakkerne og det er det vi har manglet i psykiatrien. Der har derfor været et stort fokus på en manglende ligestilling mellem disse to områder og det er derfor også det der skal til for at få den ligestilling. Og det handler jo om at sikre ensartethed og høj kvalitet i udredning, behandling og recovery. De skal samtidig sikre, at patienter modtager den rette indsats, på det rette tidspunkt.

Alt dette skal der selvfølgelig følges op på løbende, og det ved aftalepartierne, at vi har lavet et setup omkring, hvordan vi kommer til at gøre. Og nu sætter vi gang i det her arbejde. Vi har sat midlerne af til det og vi sætter det faglige arbejde i gang, men vi skal også være ærlige overfor hinanden –det her det bliver et langt sejt træk. Og vi sætter også i gang med at få uddannet flere psykiatere indenfor børne- og ungdomspsykiatrien. Det tager 12 år at uddanne sig til psykiater, så man kunne ønske at det var blevet sat i gang for 12 år siden. Men nu går vi altså i gang med at få flere af dem.

Så noget kan vi gøre her og nu, noget bliver sat i gang i løbet af det næste år, når vi har de faglige anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen m.fl., og

Så må vi år for år bygge på, så det bliver en samfundsprioritet, at mindske den mistrivsel og de alvorlige psykiske problemer og sygdom, som vores unge generation slås med. Vi som samfund har et ansvar for at se dem, at gribe dem og hjælpe dem videre og det kan lade sig gøre.

Det kræver at vi har de rette ressourcer, og det kræver at vi gør det i rette tid, frem for at man venter alt for lang tid i et forgæves råb om hjælp.

Tak for ordet.